

آیا زبان

جنتیان عربی است؟

دیزاین: اصاح سلیمه عابد پیمان سویدن

۱۳۹۶

تتبع ونگارش:
الحاج امین الدین « سعیدی - سعید افغانی »
مدیر مرکز مطالعات ستراتژیکی افغان و
مسؤل مرکز فرهنگی دحق لاره - جرمنی

www.masjed.se

آیا زبان جنتیان عربی است؟

از فحوای آیات قرآنی ، جنت جای است در آسمان ، و وسعت آن به مقداری وسعت زمین و آسمان معرفی شده ، به نظر مفسران که عدم درک وسعت جنت در قلمرو فهم و ذهن انسانها نیست.

مطابق حکم قرآن عظیم الشان ، جهان فعلی که ما در آن زندگی میکنیم ، پایان یافتنی است و وقوع قیامت و ادامه زندگی انسانها در جهان دیگر در یک تقسیمبندی کلی (سعید و شقی) تعبیر شده است .

زبان تکلم در این جهان چه خواهد بود ؟

علماء در یک تعریف ساده زبان فرموده اند: که زبان وسیله ای است برای افهام و تفهیم ، و یا هم زبان وسیله ایست که ارتباط میان انسانها را تأمین میکند . ولی با تأسف باید گفت که همین زبان که وسیله افهام و تفهیم است در مواردی به جنجال های بی مورد بین انسانها و از جمله در بین ما افغانها مبدل گشته است . هست مواردیکه دانسته و نادانسته ، در مورد مسایل علمی ، مسلکی و تخصص بدون داشتن فهم متناسب لازم خود را صاحب نظر دانسته و بدون مطالعه و فهم محتوی ، مطابق میل و آرزوها ، تمایلات ، سمپتی های خویش در مسایل مسلکی و فنی حکم صادر میکنیم و نظر مسلکی پیشکش میکنیم .

تأسف بار این است که در مواردی اول نظر ، حکم و فتوی صادر نموده و میدهیم و بعد در مورد صحت و سقم آن استدلال و مستندات میجویم و به هر قیمت ارایه کردن نظر میخواهیم .

علم زبانشناسی (لنگویستیک) در عصر امروز مشتمل بر ۱۲ علم مستقل است که پرداختن و آموزش همه این علوم از توان یک انسان خارج است که به این ترتیب ادعا لینگویست و زبان شناس بودن دیروز و امروز بر یک شخص یک ادعای دقیق و بر جا نبوده ، بلکه به این صفت یک انستیتوت و اداره علمی مسمی و متصف شده میتولند تا یک شخص .

اما من این مسأله را کاملاً از یک دید و زاویه دیگر و کاملاً اختصاصی به بررسی میگیرم و آن اینکه:

آیا زبان اهل جنت واقعاً زبان عربی است و یا هم زبان اهل دوزخ واقعاً زبان مجوسی است؟

این مسأله شاید مورد علاقه همه نباشد که قابل فهم است ، اما برای عده از مسلمانان موضوع قابل بحث است که من درین نوشته خدمت شان توضیحات حتی المقدور ارایه میدارم .

قبل از همه باید گفت که بخش از مفاهیم و وسایل انسانی در آن دنیا به قدرت و امر الهی شکل خاص خویش را کاملاً عوض خواهد کرد و بخش از مفاهیم امروزی کاملاً به شکل دیگر وجود خواهند داشت . آن ذاتیکه از نیستی هست میکند مطمئناً قادر است تا وسیله

در اختیار وی قرار دهد و یا بیاموزاند که همه باهم مباشر و مستقیم بدون موانع صحبت و یا افهام و تفهیم کرده بتوانند و این بحث امروزی ما کاملاً منتفی باشد. به تایید این ما زمانیکه از دست و پا و بصر الهی بحث داریم بلا تأخیر ذکر کلیمه بلا کیف بخاطر ضرورت است که ما به کیفیت این وسایل که برای نزدیک ساختن مفاهیم این اشیاء برای بشر است که به انسان آورده شده و اصلاً ما از جزئیات آن آگاهی نداریم .

شیخ الاسلام ابن تیمیه رحمه الله در مجموع فتاوی جلد چهارم بخش (العقیده) در این بابت در تماس به این مبحث نگاشته است:

معلوم نیست که انسانها در روز قیامت بکدام زبانی صحبت خواهند کرد، و با چه زبانی خطاب الله تعالی رومی شنوند، برای اینکه الله تعالی و رسولش صلی الله علیه وسلم در این باره به ما خبری نداده اند... و به صحت نرسیده که زبان مردم عربی باشد و در این مسئله نمی دانم که بین صحابه نزاعی باشد بلکه آنها به این مسئله نپرداخته اند زیرا سخن در این باره جزو فضولی است ولی بین متأخرین قیل و قالهایی شده:

تعداد کثیری از علماء بر این عقیده اند که زبان تکلم مروج در اهل جنت زبان عربی است .

حتی برخی دیگری از علماء بدین عقیده اند که زبان اهل جنت زبان سریانی است ، و استدلال می آورند که: زبان ابو البشر حضرت آدم علیه السلام سریانی بوده . البته تمامی این اقوال نه از طریق عقل و نه هم از طریق نصوص حجت شده میتواند ، زیرا همه آن ادعاهایی هستند که خالی از دلیل درستی هستند و خداوند سبحان بدان آگاه تر است . (تفصیل موضوع را میتوان در مجموع فتاوی شیخ الإسلام أحمد بن تیمیه ، جلد چهارم بخش (العقیده) مطالعه فرماید.)

خواننده محترم !

علمایکه بر عربی بودن زبان اهل جنت تاکید می ورزند ، استدلال خویش را بر حدیثی که حضرت «ابن عباس» که از پیامبر صلی الله علیه وسلم روایت فراموده اند ، استناد مینمایند ، و اشاره به حدیث دارند که می فرماید : «**احب العرب ثلاث: لاتی عربی، و القرآن عربی، و کلام اهل الجنة عربی**»؛ من [زبان] عرب را به خاطر سه چیز دوست می دارم:

- اول اینکه خودم از امت عرب هستم،
- دوم اینکه که کتاب الله (قرآن عظیم الشان) به زبان عربی فرود آمده است..
- سوم اینکه: زبان اهل جنت عربی است، و در جنت پر طراوت و زیبای خداوند (ج) به زبان عربی گفتگو می شود. (تفسیر مجمع البیان، تفسیر آیه 1 سوره یوسف..)
- برخی از مفسرین در تفاسیر خویش بر استدلال عقلی اتکاء نموده مینویسند :
- زبان اهل جنت، از سه حالت خارج نیست :

اول :

هر قوم به زبان خود و لغات مختلف دنیائی تکلم می کنند؛ که البته اعراب به زبان عربی ، افغانها به زبان افغانی ، ترک ها به زبان ترکی، انگلیس ها به زبان انگلیسی و فرانسوی ها به زبان فرانسوی و غیره اقوام به زبان های مادری خویش ...

دوهم :

در جنت زبان جدیدی اختراع میشود ، که جنتیان به آن صحبت خواهیم کرد .

سوم:

و یا جنتیان به زبان واحده عربی که کلام وحی و تکلم خدا با بنده اش بوده تکلم خواهند کرد .

ولی این همه استدلال ها توسط علماء رد گردیده ، و دلایل رد شان بشرح ذیل جمع بندی گردیده است:

دلیل اول :

دلیل اول که علماء در رد آن ارایه میدارند اینست که: موجودیت زبانهای متعدد و متنوع در بین بشریت برای مصلحت میباشد ، که هدف عمده و اساسی آن شناخت از همدیگر است ، طوری که قرآن عظیم الشان این فهم را با زیبایی خاصی چنین بیان فرموده است : «وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافَ أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَانِكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْعَالَمِينَ» (و از نشانه های قدرت اوست آفرینش آسمانها و زمین، و اختلاف زبانها و رنگهایتان. در این عبرتهایی است برای دانایان». (سوره روم: آیه 22) و یا هم طوری که می فرماید: «يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا» (ای مردم، ما شما را از مردوزن آفریدیم ، و شما را جماعتها و قبیله ها کردیم تا یکدیگر را بشناسید. هر آینه گرامی ترین شما نزد خدا، پرهیزگارترین شماست. خدا دانا و کاردان است». (سوره حجرات: آیه 13)

دوهم رداستدلال اختراع زبان جدید در جنت:

علماء می نویسند که: اگر قرار باشد در جنت زبان جدیدی اختراع شود، این زبان نسبت به عربی که در صدد اثبات آن برای اهل جنت هستیم؛ از دو حالت خارج نیست ، یا این زبان کاملتر است و یا ناقص است و یا مساوی است. اگر ناقص باشد که ترجیح بلا مرجح بوده و قبیح است. اگر مساوی باشد که ترجیح آن لغو است اگر کاملتر است، پس چرا خداوند قرآن را به زبانی انزال داشته که از این زبان فعلی پائینتر است؟

لذا این استدلال هم با اکملیت قرآن و جامع بودن آن سازش ندارد؛ پس این نظریه که گویا زبان نو اختراع میگردد از اصل وریشه باطل است.

سوم رداستدلال عربی بودن زبان اهل جنت:

طوری که در فوق هم یاد آور شدیم دلیل که در عربی بودن زبان عربی اهل جنت توسط علماء پیش کشیده ، حدیث است که : «أحبوا العرب لثلاث لأني عربي، و القرآن عربي، و كلام أهل الجنة عربي» این روایت را امام «الطبرانی» در کتاب «الأوسط» و امام «البیهقی» در کتاب «شعب الإیمان» انرا از «ابن عباس» روایت نموده اند . ولی علماء شهیر جهان اسلام هر یک «ابن جوزی»، «شیخ امام الذهبی» و «شیخ الإسلام ابن تیمیه» و «شیخ البانی» و سایر علماء در کتب خود نوشته اند ، این روایت اصلا حدیث نموده ، اسناد آن ضعیف و از جمله احادیثی موضوعی است . طوری که شیخ البانی انرا در جمله احادیثی ضعیفه آورده . در کتاب (سلسله الاحادیث الضعیفه) شماره (160) درج می باشد .

همچنین روایتی دیگری که در مورد عربی بودن زبان اهل جنت که : امام «الطبرانی» در «الأوسط» از ابوهریره نقل فرموده : «أنا عربي، و القرآن عربي، و لسان أهل الجنة عربي» ، را همه علماء از جمله احادیثی موضوعی شماریده و جناب شیخ

البانی انرا در
(شماره 161 در جمله (السلسله الضعيفه) درج و آنرا از جمله احادیثی موضوعی
شماریده است.

زبان اهل جهنم:

طوری که در فوق یاد آور شدیم برخی از مفسرین استدلال مینمایند که دوزخیان گویا به
زبان **عجمی** و از آنجمله زبان **مجوسی** صحبت میکنند، و حتی برخی از علماء از جمله
علمائ اهل تشیع روایتی را از حضرت علی کرم الله وجهه بشرح ذیل پیش می نمایند .
«سأله عن كلام اهل الجنة: فقال: كلام اهل الجنة بالعربية وسأله عن كلام اهل النار؟ فقال:
بالمجوسية). از امام علی سوال شد «زبان اهل بهشت و دوزخ چیست؟ ایشان فرمودند:
بهشتیان عربی صحبت میکنند و دوزخیان، مجوسی.»

(رک: علل ۲/۵۹۷- عیون ۱/۲۲۳ و بحار ۸/۲۶۸ و ۱۰/۸۱)

خدمت این عده از علماء باید گفت که : دوزخیان (**اهل جهنم**) اصلا به
زبانی ضرورتی ندارند و نه برای مباحثه چیزی دارند ، زیرا جهنم جای تنهایی
است. دوزخیان به مشکلاتی سخت و مصیبت زایی مبتلا و دست و پنجه نرم میکنند
، به مشکلات خود مشغول هستند در آنجا ظلمتی طاقت فرسا حکفرما
است ، طوری که قرآن عظیم الشان می فرماید: «**إِذْ الْأَغْلَالُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلَاسِلُ
يَسْحَبُونَ**» (آن هنگام که غلها و زنجیرها بر گردن آنها قرار گرفته و با این غل و زنجیر
آنها را می کشند) (سوره غافر آیه 71)

«**فِي الْحَمِيمِ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ**» (به درون آب جوشان، و سپس در آتش دوزخ
سوزانده می شوند)(سوره غافر آیه 72) از اوضاع و احوال زندگی دوزخیان چنین فهمیده
میشود که : دوزخیان در شرایط سوزان و کوته قلفی های تنگ و تاریک
انفرادی زندانی هستند ، با غول و زنجیر بسته هستند و به ندرت یگدیگر را می بینند
، از هم متفرند و با هم انس نمی گیرند تا زبانی برای مخاطبه و همکلامی داشته باشند.
قرآن عظیم الشان در مورد مکلمه اهل جنت با دوزخیان میگویند :
«جنتیان ، دوزخیان را صدا می زنند که ما آنچه را پروردگارمان (توسط پیامبر) به ما
و عده داده بود همه را حق یافتیم. آیا شما هم آنچه را که پروردگارتان به شما و عده داده
بود، حق یافتید؟»

«**وَنَادَى أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابَ النَّارِ أَنْ قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ
رَبُّكُمْ حَقًّا**». (سوره الاعراف آیه 44)

در مکالمه می بینیم که دوزخیان با سرافکنگی و رسوایی جز اعتراف، راه دیگری در
پیش ندارند. آتش را با چشم سر در برابر خود می بینند و حرارت آنرا احساس می کنند.
زبانهایشان لال می شود و قادر نخواهند بود چگونه که در دنیا با اهل حق درگیر می
شدند، درگیر بشوند و بحث و جدل کنند.

بنابراین با کمال شرمندگی، اعتراف می کنند (**قالوا نَعَمْ**) (می گویند: بلی) همه را،
عین حقیقت دیدیم و به عقاب هولناک و عذاب دردناک گرفتار شدیم. با همین جمله کوتاه،
پاسخ همه سوالات را می دهند.

وباز می فرماید :

« فَأَذِّنْ مُؤَدِّنَ بَيْنَهُمْ أَنْ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ، الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ كَافِرُونَ » (سوره الاعراف 44)

ترجمه: ندا دهنده ای در میانشان ندا سر میدهد که نفرین خدا بر ستمگران باد! آن ستمگرانی که (مردم را) از راه خدا باز می داشتند (بر راستای خدا شناسی سد و مانع ایجاد می کردند و در دل‌های مردم، شک و گمان می انداختند تا آنان را منحرف سازند) و به ایشان راه خدا را کج و نادرست نشان دهند و آنانی که به آخرت کفر می‌ورزیدند (و به جهان دیگری ایمان نداشتند).

بهشتیان، دست بردار نمی شوند. و از دوزخیان، سؤال مختلف، یکی پس از دیگری، می نمایند. آنها همچنان با ذلت و خواری پاسخ می دهند..

قرآن عظیم الشان صحنه دیگری از گفتگویی آنها را در این آیات، به نمایش گذاشته است:
 « كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ * إِلَّا أَصْحَابَ الْيَمِينِ * فِي جَنَّاتٍ يَسَاءَلُونَ * عَنِ الْمُجْرِمِينَ * مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرٍ * قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ * وَلَمْ نَكُ نُطْعِمِ الْمَسْكِينِ * وَكُنَّا نَحْوُضَ مَعَ الْخَائِضِينَ * وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوْمِ الدِّينِ * حَتَّىٰ أَتَانَا الْيَقِينُ » (سوره مدثر 38 الی 47)

(هر کسی در برابر کارهایی که کرده است (در دوزخ زندانی می‌گردد و) گروگان می شود. مگر یاران سمت راستی (که مومنان‌اند). آنان در باغ‌های بهشت بسر می‌برند و (از دوزخیان) می‌پرسند. چه چیزهایی شما را بدوزخ کشانده و بدان انداخته است؟ می‌گویند: (در دنیا) از زمره نمازگزاران نبودیم. و به مستمند خوراک نمی‌دادیم. و ما پیوسته با باطل‌گرایان (همنشین و همدم) بوده و به باطل فرو رفته‌ایم. و روز سزا و جزا (قیامت) را دروغ می‌دانستیم. تا مرگ به سراغمان آمد)

همچنان در آیه (50 سوره اعراف) به مباحثه که بین اهل جنت و اهل دوزخ صورت می‌گیرد اشاره نموده می‌فرماید:

« وَنَادَىٰ أَصْحَابَ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِيضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَهَا عَلَى الْكَافِرِينَ » (دوزخیان بهشتیان را آواز دهند که اندکی آب یا از چیزهایی که خدا به شما ارزانی کرده است بر ما فرو ریزید. گویند: خدا آنها را بر کافران حرام کرده است).

و یا آیه ۴۳-۴۷ سوره مدثر: « قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ * وَلَمْ نَكُ نُطْعِمِ الْمَسْكِينِ * وَكُنَّا نَحْوُضَ مَعَ الْخَائِضِينَ * وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوْمِ الدِّينِ * حَتَّىٰ أَتَانَا الْيَقِينُ » (کسانی که در بهشتها نشسته‌اند می‌پرسند از گناهکاران که چه چیز شما را به جهنم کشانید؟ گناهکاران می‌گویند: ما از نمازگزاران نبودیم. و به فقیران طعام نمی‌دادیم و با آنان که سخن باطل می‌گفتند هم آواز می‌شدیم و روز قیامت را دروغ می‌انگاشتیم تا مرگ ما فرا رسید).
 از نمونه از مباحثات که در فوق از آن یاد اور شدیم به این نتیجه میرسیم که اهل دوزخ و اهل جنت به کلام واحدی که همان زبان عربی است تکلم میدارند .

استنتاج نهایی

از مجموع استدلال‌ها وارده میتوان چنین نتیجه گرفت که این منطق که گویا ساکنین جنت به عربی صحب میکنند، و اهل دوزخ بزبان غیر عربی، از جمله مجوسی. این روایات دروغ و دور از منطق بوده و هیچگونه اصل و اساسی در دین مقدس اسلام ندارد.

استدلال به همچو روایات ضعیفه و موضوعی برای اثبات یک اصل عالی برای هر

انسانی که کمی فهم و درک از دین و اصول شرعی داشته باشد قابل انکار است، بنا

منحیت حکم کلی گفته میتوانیم:

انسانها در دنیا به زبان مختلفی مادری خود تکلم می نمایند ، بنابراین بعد از مرگشان هم بجزاز زبان مادری خویش به زبان دیگری سخن نمی گویند .
از جانب دیگر چگونه ممکن خواهد ، انسان که تا بحال بزبان عربی صحبت نکرده باشد ، چطور میتواند بدون تعلیم و آموزشی در قیامت بیاید و یکسره بزبان عربی صحبت کند ، ویا هم بالعکس اعراب که در جهنم هستند ، چطور خواهد توانست با زبان عجمی صحبت بعمل آرد ؟! زیرا زبان عجمی شامل تمامی زبانهای غیر عربی می شوند!
خداوند متعال انسانها را با زبانها و نژادهای متفاوتی آفرید و هیچ شخصی را بر شخصی دیگری بنابر بر معیار های زبانی افضلیت و تر جیحیت نداده است ، مگر براساس ایمان و تقوا ، فرق نمی که این انسان دارایی چه رنگ باشد ، ومستوی معیشتی آن در کدام سطح قرار داشته باشد ، غنی باشد ویا فقیر ، عرب باشد ویا هم عجم ، فضلیت در اسلام بر بنیاد ایمان و تقوا نزد الله تعالی است .

قرآن عظیم الشان در آیه 13 سوره حجرات می فرماید : « يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتَقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ »
یعنی: ای مردم! ما شما را از یک مرد و زن آفریدیم و شما را به اقوام ا و قبیله‌ها ی مختلفی قرار دادیم تا یکدیگر را بشناسید؛ (اینها ملاک امتیاز نیست)، گرامی‌ترین شما نزد خداوند با تقواترین شماست؛ خداوند دانا و آگاه است!

همچنان می فرماید : « وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَانِكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْعَالَمِينَ » (سوره روم آیه 22) (یعنی: و از آیات او آفرینش آسمانها و زمین، و تفاوت زبانها و رنگهای شماست؛ در این نشانه‌هایی است برای عالمان.)
بنابراین استدلال های که برا عربی زبان بودن اهل جنت توسط علماء مطرح میگردد ویا هم استدلال های که ؛بر عجمی بودن زبان اهل دوزخ پیش کش میگردد ، همه آنها از دلایل باطله بوده ،و هیچگونه اصل، و اساس در دین اسلام ندارد. منحیت
اخیرین سخن خدمت خوانندگان محترم باید بعرض برسانم که :
طبق رهنمود شریعت اسلام هرکس در روز قیامت با زبان مادری خویش صحبت خواهد نمود، و از اعمال که در دنیا بعمل آورده است جواب خواهند فرمود.

برادران وخواهران محترم !

فرق نمیکند که زبان روز قیامت زبان عربی یا زبان سریانی باشد،
ویاهم زبان عجمی باشد، کوشش باید کرد در امتحان عظیمی که در پیش رو داریم و در فرصت کوتاه که برای ما میسر گردیده، سربلند و سرفراز بدر آیم .
از پروردگار با عظمت میخواهیم مارا در جملهء صالحین اهل جنت فردوس قرار داده واز آتش و غل زنجیر جهنم نجات دهد.

آمین یا رب العالمین